

Guerra

Els xocs armats han estat, lamentablement, una constant al llarg de la història de la humanitat. Si bé a les darreres dècades s'ha aconseguit un certa sensibilitat i rebuig social –almenys a Occident– davant la sang que s'hi vessa, la realitat és que seguim immersos en la dialèctica de l'enfrontament bèl·lic per desencallar conflictes. No cal anar gaire lluny en el temps i l'espai: recordem a Europa mateix la guerra dels Balcans, fa ara una vintena d'anys i, a l'altra banda de la mar Mediterrània, la guerra civil de Líbia, que tot just ara es comença a desactivar. I, més aprop, hem patit durant gairebé mig segle la guerra de baixa intensitat –però igualment dramàtica– del grup basc ETA, utilitzant mètodes de guerrilla urbana i d'atemptats selectius contra les forces policials i la població en general. Tot i que aquest tipus de violència se l'ha anomenat “terrorista” perquè no hi participen tropes regulars i el camp de batalla és indefinit, la veritat és que qualsevol guerra és realment terrorífica per a qui la pateix, en major o menor grau. Sortosament sembla que en aquest darrer cas la lluita armada s'ha acabat i es recondueix políticament mitjançant mètodes democràtics.

Hem fet aquest preàmbul perquè en aquest número de Dovella presentem, de manera monogràfica, un dossier dedicat a la Guerra de Successió (1705-1714) que assolà la nostra terra i tots els altres països catalans. Un conflicte de caire internacional, nascut arran del plet successori a la mort de Carles II, monarca, entre d'altres, dels diversos regnes d'Espanya que enfrontà dos pretendents: el borbó Felip d'Anjou, nét del rei de França LluísXIV i l'Arxiduc Carles d'Àustria, fill de l'emperador Leopold i nét de la infanta Maria, filla de Felip III de Castella. La designació de Felip es va formalitzar de seguida i fou ben acceptada per Castella i bona part de l'alta noblesa catalana que l'acceptà com a Felip IV de la corona d'Aragó. De tota manera, diverses grans potències europees del moment, liderades per Gran Bretanya i Holanda, s'hi oposaren i començà la guerra. L'enfrontament anava més enllà del mandat d'una o altra dinastia. Estaven realment en joc dos models polítics: un de centralitzador i uniformista i un de respectuós amb les llibertats, el lliure comerç i els privilegis seculars dels diversos regnes hispànics. No és estrany, doncs, que la burgesia catalana apostés pel bàndol austracista. Hi havia també el record de les pretensions castellanques que foren la causa de la Guerra dels Segadors, al segle anterior, que no presagiava res de bo.

Els enfrontaments es van anar succeint, amb situacions que demostren que hi havia voluntats contraposades a Catalunya mateix. En qualsevol cas, el resultat final fou desfavorable als interessos catalans i vam perdre de seguida la nostra legislació i les institucions governamentals. El país es va anar refent econòmicament durant tot el segle XVIII, però, supeditats a les lleis castellanques, se'ns va aplicar una política repressiva i d'aleshores ençà s'inicià un genocidi cultural que, en molts aspectes, encara dura. És bo, doncs, conèixer què va passar aleshores a casa nostra i veure els tràgics episodis –com l'incendi de la ciutat de Manresa– que van viure els nostres avantpassats. És per això que des d'aquí volem contribuir a la divulgació dels treballs que estan realitzant els nostres historiadors. Esperem que tot plegat serà del vostre interès i ens servirà per entendre millor el present.